

COMMENTAAR

Minister moet woorden over dichten financiële gaten nakomen

DE HERVERDELING VAN HET GEMEENTEFONDS, de belangrijkste inkomstenstroom van gemeenten, gaat per 1 januari 2023 in. Dat heeft minister Hanke Bruins Slot (Binnenlandse Zaken) woensdag bekendgemaakt. Friese en Groningse gemeenten reageren met afschuw. Zij vrezen armlastiger te worden en verder te moeten bezuinigen op voorzieningen als bibliotheken. De noordelijke gemeenten willen dat eerst alle onderzoeken naar deze 'herijking' worden afgerond vóór invoering. „Als je het geld onjuist verdeelt, dan worden gemeenten daar jaar in jaar uit mee geconfronteerd. Dan ga je er heel veel last van krijgen de komende jaren”, zei Leo Pieter Stoel, woordvoerder financiën van de Vereniging Friese Gemeenten (VFG) vorige week in deze krant.

Maar Bruins Slot kiest ervoor een langdurig proces van herijking nu af te ronden – ter illustratie: de verdeling is op dit moment gebaseerd op 89 kenmerken van gemeenten en hun inwoners en dat worden er 49, daarnaast zal het sociaal domein mee gaan tellen. De bewindsvrouw wacht niet op de laatste onderzoeksresultaten. Het is bijvoorbeeld nog niet precies duidelijk wat een centrumfunctie, zoals Leeuwarden die heeft, voor extra gemeentelijke kosten meebrengt.

Dat het huidige model, grotendeels uit 1997, niet langer voldoet daar is iedereen, ook de gemeenten, het wel over eens. Maar de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) zijn niet tevreden over de gedane aanpassingen en willen de laatste onderzoeken afwachten. In respons daarop houdt Bruins Slot financiële compensatie achter de hand. Zo mag een gemeente er in de periode 2023-2025 niet meer dan 37,50 euro per inwoner op achteruitgaan. Daarnaast is er oog voor gemeenten met beperkte financiële draagkracht en lage sociale status, en voor krimpgemeenten. Er is bovendien specifiek gekeken naar Friese en Groningse gemeenten; ook daar zou het fonds na herverdeling beter moeten aansluiten bij de kosten.

Desalniettemin is het bevreemdend dat het proces nu snel lijkt te worden afgeraffeld. De minister kijkt bovendien niet verder dan 2025. En daar knelt nu mede de schoen. Nieuwe gemeentecolleges moeten voor het jaar 2026 al snel een begroting opstellen, en laat het kabinet nou juist dan een korting op de jeugdzorg hebben bedacht en algemene kosten niet te indexeren.

Dat gemeenten argwanend zijn richting het rijk is niet vreemd. De laatste jaren zijn ze financieel ernstig in de steek gelaten en moest er als gevolg stevig worden bezuinigd. Dat dreigt opnieuw.

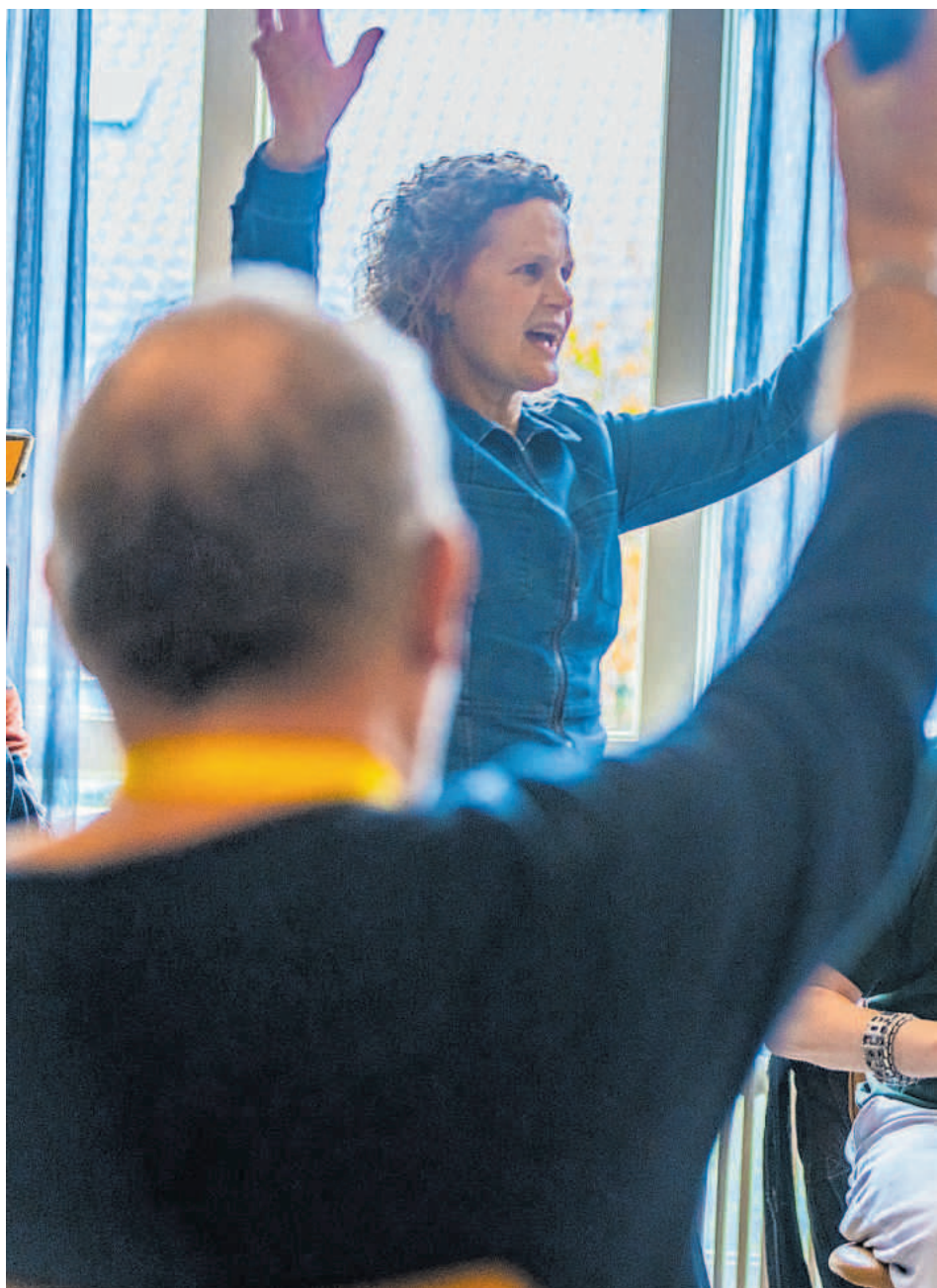
De Kamer kan nog eisen dat de minister het proces van herverdeling pas na de laatst te nemen stappen afrondt. En gebeurt dat niet dan zal de minister er alles aan moeten doen de mooie woorden over het dichten van financiële gaten waar te maken.

Peter Halbersma verwoordt de mening van het Friesch Dagblad

Gemeenten vrezen armlastiger te worden en verder te moeten bezuinigen op voorzieningen

FRYSLÂN

Daklozen bloeien op door muziek

Wender en Embrace komen met wekelijkse sessies in de opvang in Sneek en Leeuwarden

REPORTAGE

Marianne Velsink

Sneek | Daklozenopvang Wender en Embrace Nederland gaan samenwerken om wekelijks muziek sessies te verzorgen voor bewoners in Leeuwarden en Sneek. De aftrap van het project werd woensdag in Sneek gegeven.

Het is gezellig in de gezamenlijke ruimte van sociaal pension Wonen in Sneek van Wender. Na drie sessies zijn er al rituelen opgebouwd tussen

de muzikanten en bewoners. Een mevrouw geeft met een sambabal de maat aan en geniet. De drie muzikanten van Embrace volgen haar ritme. Er wordt stevig gedanst. Een man zoekt het midden van de vloer op en zakt langzaam door zijn knieën. De muziek wordt zachter. Zodra hij opspringt, slaan de muzikanten hun instrumenten wat harder aan en zingt iedereen mee. Het plezier spat van de gezichten af.

Voor Folkert Corbee (56 jaar) uit Sneek is het de derde keer dat hij meedoet aan de sessie. „Ik bespeel

geen instrument, maar zou dat wel willen." Een elektrische gitaar is er nog niet in het sociaal pension, maar geniet wel zijn voorkeur. „Als ik geld zou hebben, had ik er al lang één gekocht. Ik vind dat een prachtig geluid. Vooral jankende gitaren houd ik van. Ik kan niet wachten om er een keer op te spelen.”

Baanverlies

Anderhalf jaar geleden verloor Folkert zijn huis in Sneek. Dat ging niet van de een op de andere dag. „Toen verffabriek Akzo Nobel sloot, verdween ook mijn baan, die ik twintig jaar had. Daarna werkte ik steeds kort voor bedrijven. Uiteindelijk kwam ik met de verkeerde mensen in aanraking en ik belandde in de wiet.” Hij stopt even „Ik werd gemanipuleerd”, zegt hij uiteindelijk. De rekeningen stapelden zich op.

Nu zit hij in de schuldsanering en probeert hij bij Wender het leven weer op te pakken. „Gelukkig heb ik nooit op straat gewoond maar kon ik meteen hier terecht.” Hij voelt zich thuis in het sociaal pension, waar in totaal 24 mensen wonen. „Maar ik ben er ook aan toe om, onder begeleiding, op mezelf te gaan wonen.”

Fondsen

Wender-bestuurder Grietje Kalfsbeek ziet in Sneek dat muziek verbreedert. „Wie houdt er niet van muziek? Ik zie vrolijke gezichten en veel activiteit. Als ik dit zie, ben ik blij dat dit project in Sneek en op

Folkert Corbee bespeelt de trom tijdens de muzieksessie in Sneek.
Foto: Niels de Vries

.....

Wat met woorden niet altijd lukt, lukt met muziek wel

Cecielle Keizer

twee locaties in Leeuwarden van de grond gekomen is.”

Daarvoor moesten wel lokale fondsen worden aangeschreven. In Sneek dragen het Old Burger Weeshuis en de stichting Zorgsteun bij aan het initiatief. „Zo hopen we op al onze twintig dagopvangvoorzieningen in Fryslân, Groningen en Drenthe muzikale sessies te organiseren. Daarmee kunnen we uiteindelijk zo'n achthonderd volwassenen en honderd kinderen bereiken.”

Zover is het nog niet. „Eerst kijken we hoe het gaat in Leeuwarden en Sneek.” Het idee is dat de instrumenten na het vertrek van de muzikanten achterblijven op de locatie, voor de medewerkers en bewoners.

Opbloeien

„Er gebeuren mooie dingen”, vult Cecielle Keizer aan, projectleider bij Wender. „Er is hier een bewoner die erg op zichzelf is. Contact leggen is moeilijk, maar ze zat hier vorige week wel anderhalf uur muziek te maken. Wat met woorden niet altijd lukt, lukt met muziek wel.”

En de mevrouw die zo zelfverzekerd het ritme aangeeft tijdens de muzieksessie in Sneek, is juist normaal heel gesloten. „De muzikanten hebben alle deelnemers gevraagd naar hun muziekmaak. Zij kwam met een liedje uit haar geboorteland. Dat liedje spelen ze nu steeds en je ziet dat ze opbloeit. Dat is prachtig om mee te maken.”

Friese gemeenten vangen al ruim 700 mensen uit Oekraïne op

Zeker 1578 bedden worden geregeld

VLUCHTELINGEN

Ate Hoekstra

Leeuwarden | De gemeenten in Fryslân hebben zeker 1578 plekken gerealiseerd voor vluchtelingen uit Oekraïne. 1031 daarvan zijn operationeel en zeker 708 bedden zijn inmiddels bezet door Oekraïners. Dat meldt Veiligheidsregio Fryslân.

Ruim een maand geleden kregen alle veiligheidsregio's in Nederland opdracht om elk tweeduizend opvangplekken te realiseren voor mensen die de oorlog in Oekraïne ontvluchtten. Duizend daarvan moesten op korte termijn beschikbaar zijn, een opdracht waaraan Fryslân tijdig wist te voldoen.

Veiligheidsregio Fryslân verwacht dat het gaat lukken om binnenkort die andere duizend plekken ook allemaal gereed te hebben. „Maar we zijn er nog niet. Er moet nog wel wat gebeuren om dat aantal te halen”, zegt woordvoerder Amarsins de Haan.

De vluchtelingen worden volgens De Haan verdeeld over de provincie. Ruim vijfhonderd opvangplekken zijn echter nog niet operationeel. Dat is bijvoorbeeld het geval op Ameland. Het eiland heeft bedden beschikbaar, maar kan niet dezelfde zorg bieden als locaties op het vasteland en dat kan problemen opleveren voor vluchtelingen die worstelen met oorlogstrauma's, aldus de woordvoerder. „Dat betekent overigens niet dat er geen vluchtelingen naar Ameland komen, maar op dit moment zijn die plekken nog niet nodig.”

Hotel in Sneek

Verschillende Friese gemeenten maakten de afgelopen dagen nieuwe locaties bekend waar Oekraïen-

se vluchtelingen opgevangen kunnen worden. Zo gaat Súdwest-Fryslân de komende dagen het Amicitiahotel in Sneek inrichten voor circa honderd Oekraïners. De gemeente zegt dat het hotel volledig zal worden ingezet om vluchtelingen op te vangen. Gasten die reeds een kamer hadden geboekt, worden omgeboekt naar een ander hotel. Súdwest-Fryslân richtte eerder al hotel Galamadammen nabij Koudum in voor vluchtelingen en verwacht nog meer locaties.

Waadhoeke heeft eveneens afspraken gemaakt voor een nieuwe opvanglocatie. Een deel van woonzorgcentrum Nij Statelân in Meenaam wordt ingericht om 25 tot 30 vluchtelingen op te vangen. De vleugel van Nij Statelân staat sinds een jaar leeg, omdat de oorspronkelijke bewoners zijn verhuisd naar Ienhoarnstate, verderop in het dorp, aldus de gemeente. Waadhoeke vangt sinds eind maart ook mensen op in de dorpshuizen in Achlum en Tzum.

Tweede locatie in Harlingen

Ook op andere plekken zijn gemeenten extra opvangplekken aan het klaarmaken. Harlingen vangt al Oekraïners op in de Maritieme Academie en schrijft op haar website bezit te zijn een tweede opvanglocatie in te richten. Ooststellingwerf vangt reeds vluchtelingen op in Hotel Appelscha en schrijft in een e-mail aan het *Friesch Dagblad* dat er daarnaast drie woningen op een vakantiepark beschikbaar zijn, voor in totaal vijftien mensen.

Hoeveel opvangplekken er uiteindelijk nodig zijn, is nog onbekend. De Veiligheidsregio houdt er al rekening mee dat Fryslân de vraag krijgt méér dan 2000 plekken te leveren. „Er zijn nog mensen onderweg vanuit Polen. Hoeveel daarvan naar Nederland komen is nog onbekend”, aldus De Haan.

Oekraïense vluchtelingen in De Moeting in Tzum. Foto: Catrinus van der Veen